

Handreiking voor effectieve burgerparticipatie zwerfafvalaanpak in Dordt

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1 ACHTERGROND	3
1.2 DOELSTELLING	3
1.3 WERKPROCES	3
2. ZwerfAfval Pakkers	5
2.1 ACHTERGROND	5
2.2 STAP 1: PROGRAMMA	6
2.3 STAP 2: GENODIGDEN	6
2.4 STAP 3: MEDIA	7
3. Gebiedsinfo Markt Plus	8
3.1 ACHTERGROND	8
3.2 STAP 1: VERANTWOORDELIJK BELEGGEN	8
3.3 STAP 2: KRAAM INRICHTEN	9
4. Toepasbare elementen van de Deventer SchoonFamilie	10
4.1 ACHTERGROND	10
4.2 STAP 1: UITGAAN VAN HET BESTAANDE	11
4.3 STAP 2: VERSTERKEN VAN HET BESTAANDE / FACILITEREN	12
4.4 STAP 3: EENDUIDIGE COMMUNICATIE	12
4.5 STAP 4: UITBREIDING VAN DE FAMILIE	12
5. Wijkshouw	13
5.1 ACHTERGROND	13
5.2 ORGANISATIE	13
5.3 CONCEPT VOORSTEL	14
5.4 AANPAK IN DE PRAKTIJK	16
6. Vervolg	18
6.1 TERUGKOPPELING NAAR STAKEHOLDERS	18
6.2 PLANNING	18

1 ■ Inleiding

1.1 ACHTERGROND

Op 1 januari 2010 is het Focusprogramma Zwerfafval van start gegaan. Dit ambitieuze actieprogramma wordt uitgevoerd in opdracht van de VNG en VNO-NCW en bestaat uit twee onderdelen: Gemeente Schoon en Nederland Schoon. Het onderdeel Gemeente Schoon wordt door Agentschap NL uitgevoerd in samenwerking met de Vereniging voor afval- en reinigingsmanagement (NVRD) en Nederland Schoon door de Stichting Nederland Schoon.

Dit thematraject, waarbij gemeenten en intermediairen worden ondersteund bij het uitvoeren van een effectieve aanpak van zwerfafval, valt onder het onderdeel Gemeente Schoon. Thematrajecten hebben als doel om gemeenten kennis en ervaring op te laten doen met een specifiek aspect van zwerfafvalbestrijding. Te denken valt aan monitoring, reiniging, communicatie, handhaving en natuurlijk participatie. De ondersteuning vanuit Public Result dient gemeenten te helpen (nieuwe) kennis over bepaalde thema's eigen te maken en in de praktijk toe te passen.

1.2 DOELSTELLING

Doel is om met deze concept handreiking via vier sporen een aantal actiegerichte oplossingen te kunnen geven om de burgerparticipatie in het zwerfafvaltraject in de gemeente Dordrecht te vergroten. De vier sporen zijn: het vergroten van de opkomst bij de ZwerfAfvalPakkers-uitreiking, de gebiedsinfomarkt benutten om meer ZwerfAfvalPakkers te werven, een concept soortgelijk aan de Deventer Schoon Familie ontwikkelen en burgerparticipatie stimuleren bij de wijkschouw. Juist de 'twijfelaars' (groep burgers die nu nog geen ZwerfAfvalPakkers =ZAP-per zijn, wel het idee steunen, maar nog geen actieve bijdrage zelf leveren) wil de gemeente bewegen om zelf een bijdrage te gaan leveren aan het schoonhouden van de omgeving. Deze doelgroep zal eerst bereikt moeten worden.

1.3 WERKPROCES

Gemeente Dordrecht heeft bij het Agentschap NL aangegeven begeleiding te wensen in het kader van de 2^e tranche bij hun eigen gemeentelijke opgave in de zwerfafvalproblematiek. Public Result heeft dit samen met de werkgroep vanaf medio oktober 2011 opgepakt. De werkgroep bestaat uit de volgende personen:

- Pieter Fokkens (coördinator afval & reiniging Bureau Groen, Reiniging, Afval, Markten & Spelen);
- Saskia den Ouden (adviseur duurzaamheidseducatie Weizigt Natuur- & Milieucentrum);
- Jos Engelen (Gebiedsmanager Gebied West)

Na het intakegesprek is gestart met de opstelling van een **plan van aanpak**. Dit plan van aanpak én het verslag van de sessie van 11 oktober 2011 zijn op 9 november 2011 in de werkgroep besproken. Daarnaast is een brainstormsessie gehouden, waarin met de werkgroep een aantal actiegerichte ideeën is besproken om de participatie van bewoners bij zwerfafval te vergroten. Vervolgens heeft Public Result naar aanleiding van het overleg van 9 november gewerkt aan een concept uitwerking van het tussenproduct "**Handreiking voor effectieve burgerparticipatie zwerfafvalaanpak in Dordt**". Dit tussenproduct is op 1 december besproken met de werkgroep. Naar aanleiding van dit gesprek is een aantal punten verder uitgezocht, zoals elementen van de Deventer Schoon Familie die toegepast kunnen worden in Dordrecht en de mogelijkheden voor de wijkschouw als stimulans voor burgerparticipatie bij de aanpak van zwerfafval. Dit heeft geleid tot een nieuwe conceptversie van de handreiking, zoals hier weergegeven.

Deze handreiking zal na goedkeuring door de werkgroep worden getoetst in een werksessie met alle stakeholders (fase 2). Deze werksessie zal plaatsvinden d.d. **XX-XX-2012**. Genodigden zijn:

PM

1.4 LEESWIJZER

In het volgende hoofdstuk worden actiegerichte ideeën aangedragen om er voor te zorgen dat de ZAP-speldjes uitreiking zo is ingericht dat er een goede opkomst is met nieuwe gezichten. In hoofdstuk 3 worden mogelijkheden voor de gebiedsinfomarkt aangedragen om bewoners te informeren en te stimuleren om zich in te zetten voor de zwerfafvalproblematiek. Daarna worden in hoofdstuk 4 de elementen van de Deventer Schoon Familie beschreven, waarna een aantal stappen beschrijven hoe gekomen kan worden tot een groeiprogramma ter bevordering van participatie. Hierbij wordt uitgegaan van reeds lopende projecten. Vervolgens wordt in hoofdstuk 5 een concept voor de wijkschouw aangedragen, waardoor het als instrument ter bevordering van burgerparticipatie bij zwerfafval kan dienen. De handreiking sluit af met hoofdstuk 6 waarin het vervolg besproken wordt.

2. ZwerfAfval Pakkers

2.1 ACHTERGROND

Gemeente Dordrecht kent momenteel ca. 50 ZAP-pers (ZwerfAfval Pakkers). Weizigt NME verstrekt bezems en prikstokken aan actieve ZAP-pers als geste naar de ZAP-pers toe. Deze ZAP-pers komen deze bij Weizigt ophalen als ze aan de slag willen. Acties waaraan zij deelnemen zijn ondermeer 'Samen de Buurt mooier maken en 'Gezellig Schoon'.

Landelijk zetten jaarlijks gemeenten in heel Nederland in de 2^e week van december bewoners die zich in het afgelopen jaar hebben ingezet tegen zwerfafval in het zonnetje. Ook Dordrecht organiseert al een aantal jaar een uitreiking van de ZAP-speldjes. Zo ontvingen in 2009 ruim 40 genomineerde ZAP-pers (ZwerfAfvalPakkers) uit handen van wethouder Wagemakers een onderscheiding. In 2011 hebben 23 Dordtenaren deelgenomen aan de bijeenkomst en 2 daarvan hebben een ZAP-speldje ontvangen.

Ervaringen eerdere uitreikingen:

- Bij de Dordtse actie zijn het ieder jaar praktisch dezelfde mensen die aangemeld worden voor de speldjesuitreiking. Oud-ZAP-pers reageren over het algemeen weinig op de uitnodiging voor de uitreiking.
- De aanwezige deelnemers bij de Dordtse uitreiking geven aan graag 1 keer per jaar bij elkaar te komen. De deelnemers stellen het zeer op prijs om met anderen te praten over het zappen. Veel ZAP-pers nemen iemand mee naar de uitreiking. Naast inwoners waren er ook professionals aanwezig.
- Er zijn in 2011 speeddates georganiseerd tussen de aanwezige ZAP-pers om kennis uit te wisselen en om elkaar beter te kunnen vinden. Het daten kwam niet echt van de grond tijdens de bijeenkomst; voor sommige mensen was dit te hoog gegrepen en men sprak liever in kleine groepjes met elkaar.
- Naast de Dordtse uitreiking van de ZAP-speldjes is in 2011 voor de 2^e keer een landelijke uitreiking gehouden door Stichting Nederland Schoon. Hierbij wordt in een gastgemeente een prijs uitgereikt aan de (groep) vrijwilliger(s) die de meeste stemmen heeft ontvangen. A.C. Spoorzicht uit Dordrecht is de winnaar van de landelijke verkiezing ZwerfAfvalPakker van het jaar geworden. Het vermoeden bestaat dat de 2 (gelijktijdige) uitreikingen voor verwarring zorgen onder de inwoners van Dordrecht.

Bovenstaande punten geven aan dat onder de bestaande ZAP-pers de jaarlijkse bijeenkomst gewaardeerd wordt. De groep deelnemers lijkt wel te krimpen, al dan niet door eventuele verwarring als gevolg van de landelijke uitreiking. Er is voornamelijk behoefte aan nieuwe ZAP-pers. De ambitie is dan ook als volgt geformuleerd:

De ambitie is om de ZAP-speldjes uitreiking zo in te richten dat er een goede opkomst is, met uitdrukkelijk nieuwe gezichten, dat de deelnemers betrokken zijn en in het zonnetje worden gezet en dat het op een zodanige manier gebeurt dat het beklift bij anderen.

Om dit te realiseren kan globaal gedacht worden aan de volgende stappen:

2.2 STAP 1: PROGRAMMA

Door het programma uitdagend, prikkelend en hip te maken kan de opkomst van het aantal belangstellende worden verhoogd. Dit kan bijvoorbeeld door een thema te verbinden aan de avond. Dit thema kan dan terugkomen in de programmaonderdelen, het diner of in de muzikale ondersteuning. Deze muzikale ondersteuning kan verzorgd worden door een band: bijvoorbeeld artiesten die op aluminium prullenbakken ritmische muziek kunnen produceren. Door ter plekke een verkiezing te houden van *DE* Dordtse ZAP-per worden de aanwezigen actief betrokken bij de uitreiking. Daarnaast kan de uitreiking aantrekkelijk gemaakt worden door een bekende Dordtenaar aan te trekken die ZAP-per is of wil worden en de ZAP-speldjes kan overhandigen. Tijdens de bijeenkomst wordt de mogelijkheid geboden om in te schrijven als ZAP-per, of om een startpakketje mee te nemen voor iemand anders.

Mogelijkheid is om deze grotere bijeenkomst samen met de naburige Drechtsteden (Alblasserdam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht) te organiseren, eventueel in competitievorm. In dat geval moet er wel oog zijn voor een evenredige vertegenwoordiging per gemeente. Ook moet wel geborgd zijn dat het evenement van alle gemeenten gezamenlijk is (niet alleen de gastgemeente waar de uitreiking plaatsvindt) en dat de locatie voor alle ZAP-pers goed te bereiken is.

2.3 STAP 2: GENODIGDEN

Met een aantrekkelijk programma (zie stap 1) is de verwachting dat er meer belangstelling is om naar de uitreiking te komen. Door daarnaast gericht uit te nodigen – mensen op persoonlijke titel uit te nodigen – is het mogelijk om ook geïnteresseerden naar de uitreiking te trekken. Dit kan uitgevoerd worden door gebiedsmanagers, woningcorporaties en andere stakeholders. Zij benaderen bewoners die actief zijn voor hun buurt of wijk en nodigen uit om naar de uitreiking te komen. Dit betekent in de eerste plaats dat alle professionals geïnformeerd moeten zijn over de uitreiking en het

programma, om zo via hen actieve bewoners te bereiken en te enthousiasmeren voor het ZAP-pen.

Daarnaast worden de bestaande én de oud-ZAP-pers persoonlijk benaderd en gemotiveerd om een nieuwe ZAP-per aan te dragen en mee te nemen naar de bijeenkomst door hen te belonen: bijvoorbeeld met een bon voor een Fair Trade restaurant, 2 toegangkaartjes voor filmhuis Cinode of met 2 toegangkaartjes voor een concert in de Kunstkerk.

2.4 STAP 3: MEDIA

Behalve gericht uitnodigen kan zoals in stap 2, met een mediacampagne aandacht worden gegeneerd van inwoners. Hierbij kan het thema van de bijeenkomst of het optreden van de band extra aandacht genereren. Een aandachtspunt in de communicatie vanuit gemeente Dordrecht is dan ook dat duidelijk wordt gemaakt dat het om de Dordtse variant gaat, of om de variant van de Drechtsteden. Uiteraard is gedurende de bijeenkomst pers aanwezig en de winnaar van de ZAP-verkiezing kan bijvoorbeeld op beeld worden vastgelegd om als rolmodel te dienen voor de stad gedurende het komende jaar. Ook een andere actieve ZAP-per kan vastgelegd worden als rolmodel om zo een voorbeeldfunctie te hebben voor anderen. Gedacht kan worden aan de volgende media:

- Websites: gemeente Dordrecht, Gewoon Doen, Dordt Duurzaam, Dordt Centraal.nl internet editie, iDordt en intranet van gemeente
- Kranten: De Stem van Dordt, Dordt Centraal, wijkkrantjes
- Regionale tv-zender, radio
- Nieuwe media: facebook, twitter

3 ■ Gebiedsinfo Markt Plus

3.1 ACHTERGROND

De 'GiM' of de Gebiedsinfomarkt, betreft een periodiek georganiseerde informatiemarkt voor burgers in een wijk. Per gebied vindt er één keer per jaar zo'n GiM plaats, bijvoorbeeld voor het Centrumgebied of voor het gebied Dordrecht Oost. De markt is bedoeld om informatie te verstrekken aan burgers over lopende projecten in de eigen wijk. Zij kunnen meer te weten komen over de buurt, wijk en gebied en mogen zelf ideeën aan dragen over de wijk. De GiM wordt vaak in een grotere accommodatie, zoals een sporthal of in de schouwburg, georganiseerd. Er staan kraampjes in de ruimte waar verschillende maatschappelijke en publieke organisaties hun informatie verstrekken. Er is ook een podium waarop lokale artiesten/sterren optredens kunnen verzorgen en ook worden er workshops en lezingen gehouden. De middag van de GiM begint om 16.30 uur en eindigt om 20.30 uur zodat ook werkende burgers in staat zijn om na hun werk nog een bezoek te brengen aan de markt. In 2010 bezochten meer dan 300 bezoekers de gebiedsinformatiemarkt Oost. Momenteel is voor de vierde keer een Gebiedsinfomarkt ergens in een van de Dordtse wijken ingepland.

Gezien de aard van de gebiedsinfomarkt en het bereik is dit een goede mogelijkheid om burgers te informeren en te stimuleren om zich in te zetten voor de zwerfafvalproblematiek. De ambitie is dan ook:

De ambitie is om de gebiedsinfomarkten structureel te gebruiken om bezoekers bewust te maken van het belang van een schoon Dordrecht en hen te stimuleren om zich in te zetten voor de zwerfafvalproblematiek door ZAP-per te worden.

Om dit te realiseren kan globaal gedacht worden aan de volgende stappen:

3.2 STAP 1: VERANTWOORDELIJK BELEGGEN

Zwerfafvalaanpak moet standaard (in welk seizoen dan ook) prominent onderdeel uitmaken van de Gebiedsinfo Markt. De verantwoordelijkheid voor de organisatie en de invulling van de vorm – afgestemd op het desbetreffende gebied, urgente problemen of het seizoen – moet belegd worden bij een partij, waarbij te denken is aan Weizigt NME.

3.3 STAP 2: KRAAM INRICHTEN

Om de bezoekers te informeren kan een aantrekkelijke kraam worden ingericht waar mensen informatie kunnen krijgen over de aanpak van zwerfafval. Hier kun je aanmeldingsformulieren vinden om ZAP-per te worden, voorzien van een compleet startpakket bestaande uit een prikstok, hesje, handschoenen en een bezem. Het worden van een ZAP-per moet als eer worden beschouwd, het is de kunst om het zodanig attractief te maken dat mensen zich spontaan en liefst gegroepeerd ('Samen afval prikken is leuker dan alleen..') opgeven. Maar ook aan de kinderen kan gedacht worden, door kleurplaten uit te delen, stickers of ballonnen. Voor bemensing van de kraam kan mogelijk gebruik gemaakt worden van actieve (jonge) ZAP-pers, maar ook aan de winnaars van de landelijke ZAP verkiezingen 2011: de Dordtse conciërgeploeg A.C. Spoorzicht.

Mogelijkheid is om tijdens de gebiedsinformmarkt een van de winnaressen van de ZAP-award in te zetten als ambassadeur voor de zwerfafvalaanpak. Hij of zij kan dan als rolmodel fungeren en een vlammend betoog houden op een podium waarom het zelf aanpakken van de vervuiling op straat loont. Eventueel kan hij/zij worden bijgestaan door één van de gebiedsmanagers die kan toelichten hoeveel waarde de ZAP-per uiteindelijk heeft voor de leefbaarheid in de wijk.

4 ■ Toepasbare elementen van de Deventer SchoonFamilie

4.1 ACHTERGROND

In de gemeente Deventer is men reeds enige jaren actief met de formule: Deventer Schoon Familie (DSF). Dit is een totaalconcept waarbij de gemeente in samenwerking met de reinigingsdiensten (Cambio) mensen beloond bij het actief schoonhouden van de eigen woonomgeving. Het schoonmaken is een jaarrond gebeuren en is min of meer opgehangen aan verschillende jaarperioden en acties:

- Bladactie (herfst)
- Bloemetjesactie (voorjaar)
- Grote schoonmaak (voorjaar: landelijk opschoondag)
- Hondenpoepactie (hele jaar)
- Jongeren (hele jaar)
- Voorjaarsschoonmaak (voorjaar)
- Vuurwerkactie (winter na 1 januari)

In uitingen wordt gesproken over een familie. De acties zijn soms ingericht op een specifiek familielid: zo zet oma Baps de bloemetjes buiten gedurende de Bloemetjesactie en Boy Blindganger (puberzoon) ruimt zijn vuurwerk op na 1 januari. Zo wordt iedere bewoner, jong en oud, aangesproken door de DSF.

De Deventer Schoon Familie omvat ook een beloningssysteem. Deze beloning bestaat onder andere uit zogenaamde cambi's (een munt met waarde van €0,50) waarvoor schoonmaakgereedschap en Cambiodiensten gekocht worden in de speciale Deventer Schoon Familie-shop. Ook kunnen de munten ingewisseld worden bij het Go-Ahead Eagles stadion. Deze munten worden gefinancierd door gemeente Deventer – de middelen hiervoor zijn verwerkt in de afvalstoffenheffing – en de corporaties financieren de DSF-shop en ondersteunen de ledenbinding met een budgettaire bijdrage aan de ledenkrant. Cambio werkt zonder winst oogmerk samen met de gemeente. De Cambi's hebben zowel een materiële rol als symbolische rol. Het muntjessysteem vinden de mensen leuk, het is niet dat ze vanwege de muntjes meedoen aan de DSF, maar het maakt het lidmaatschap wel leuker en handiger.

Van de Deventer Schoon Familie zijn maar liefst 4000 huishoudens lid; dat is bijna 10% van alle huishoudens. Ook scholen, ondernemers en verenigingen zijn aangesloten. Leden van de DSF verklaren onder andere elke dag een stuk zwerfvuil op te rapen en in

een afvalbak weg te gooien, maar ook beloven ze hun eigen stoep (en die van de burens) schoon te houden. Van de leden wordt minimaal verwacht dat elk huishouden 1 keer per jaar een vuilniszak met zwerfafval verzamelt. Tachtig procent van de huishoudens doet actief mee en verzamelt minimaal 1 vuilniszak met zwerfafval. Van deze mensen laat tien procent de vuilniszakken ophalen en de rest gooit de vuilniszakken zelf weg.

De vertaling van de Deventer Schoon Familie als totaalconcept in aansluiting op de situatie in Dordrecht, vraagt geld, organisatiekunde en doorzettingsvermogen. De gemeente moet het initiatief ondersteunen en ook in de politiek zal men zich bewust moeten zijn dat deze actie niet voor een korte tijd maar gedurende een langdurige periode opgestart zal worden. Wanneer de franchise formule DSF wordt ingevoerd, worden de volgende kosten geraamd:

- Formatiekosten: tussen de 0.6 fte en 0.8 fte.
- Instapprijs CAMBIO: tussen de 10.000 en 15.000 euro ter ondersteuning en begeleiding. De kosten zijn ook voor de handboeken, draaiboek en methodieken.
- Jaarlijks lidmaatschap: ongeveer 10.000 euro per jaar. Lidmaatschap betekent regelmatige bijeenkomsten ter uitwisseling van informatie en ervaringen tussen verschillende partners.

Om te komen tot een Dordtse variant stellen wij voor te denken aan een groeiprogramma, waarbij niet noodzakelijk is dat alle stappen doorlopen worden. De ambitie is dan ook:

Op basis van bovengenoemde elementen uit de Deventer Schoon Familie komen tot groeiprogramma voor Dordrecht voor participatie, waarbij reeds lopende projecten het uitgangspunt zijn.

Om dit te realiseren kan globaal gedacht worden aan de volgende stappen:

4.2 STAP 1: UITGAAN VAN HET BESTAANDE

Een eerste stap is in kaart brengen welke lopende acties het jaar rond in gemeente Dordrecht lopen en in aanmerking komen om opgenomen te worden in een Dordtse variant. Wat gebeurt er door het jaar heen? Welke doelgroepen worden hiermee bereikt of kunnen aangesproken worden? Gewoon Doen en / of Bewoners aan Zet zouden een paraplufunctie kunnen hebben, waarbij andere bestaande projecten aanhaken.

4.3 STAP 2: VERSTERKEN VAN HET BESTAANDE / FACILITEREN

Voor de lopende acties is het van belang om te kijken hoe deze (gezamenlijk) versterkt kunnen worden. Wat zijn knelpunten in de uitvoering? Waar kunnen projecten elkaar versterken? Hierbij kan aan de praktische invulling worden gedacht zoals: waar kan een bewoner een vuilniszak vol verzameld zwerfafval kwijt zonder dat dit ten koste gaat van beschikbare ruimte voor eigen huisvuil? Of hoe zorg je ervoor dat ook zwerfafval gescheiden wordt ingezameld? Maar ook kan gezorgd worden voor meer zichtbaarheid van extra inzet door vrijwilligers door het gebruik van afwijkende vuilniszakken met een duidelijk logo.

Mogelijkheid is om een beloningssysteem in te richten om bewoners te motiveren. Te denken valt aan een muntspaarsysteem vergelijkbaar met de Cambi's. Het is hierbij van belang voor de gemeente Dordrecht om te onderzoeken hoe het bestaande samenwerkingsverband tussen gemeente, reinigingsdiensten en woningcorporaties versterkt kan worden en wie welke bijdrage kan leveren.

4.4 STAP 3: EENDUIDIGE COMMUNICATIE

De parapluorganisatie en aangehaakte initiatieven zouden een eenduidige communicatie naar buiten toe moeten voeren om de samenhang tussen de verschillende projecten zichtbaar te maken voor bewoners. Dit betekent dat een communicatieplan opgesteld moet worden.

4.5 STAP 4: UITBREIDING VAN HET CONCEPT

Wanneer de bestaande projecten ondergebracht zijn bij een Dordtse variant, gedacht kan worden aan bijvoorbeeld het "schone schaap", en het concept succesvol is geland in de gemeente, kunnen er meer bestaande projecten worden opgenomen in de familie. Ook kunnen er uiteraard nieuwe projecten gestart worden, passend in het concept.

5. ■ Wijkschouw

5.1 ACHTERGROND

In het Sociaal Programma 2010-2012 heeft de gemeente Dordrecht aangekondigd dat het thema Schoon, Heel en Veilig veel aandacht zal krijgen. Op wijkniveau zijn daarom meerdere initiatieven genomen en teams ingesteld met betrekking tot dit thema. Zo wordt per wijk minimaal 1 tot 2 keer per jaar een wijkschouwrondte gehouden, waarbij de wijk getoetst wordt op de punten schoon, heel en veilig. Ook zijn er 4 regiegroepen actief in Dordrecht, die zich toespitsten op de leefbaarheid van de wijken. Daarnaast zijn in de drie aandachtswijken Nieuw Krispijn, Wielwijk en Crabbehof drie uitvoeringsteams ingesteld die zich speciaal op de leefbaarheid van die wijken concentreren.

Naast de focus op schoon, heel en veilig heeft de gemeente zich ten doel gesteld om de betrokkenheid en de samenhang in wijken te verhogen, waarbij de wijkschouw een belangrijk instrument wordt om de bewonersparticipatie (onder andere voor de aanpak van zwerfafval) te stimuleren. Om dit te bewerkstelligen wil de gemeente graag een concept opzetten voor een wijkschouw die hoofdzakelijk door de bewoners wordt uitgevoerd en die bewonersparticipatie bij de aanpak van problemen zoals zwerfafval stimuleert. Hierbij wordt beoogd om de wijkschouw te koppelen aan de regiegroepen en waar mogelijk aan de uitvoeringsteams. In dit hoofdstuk wordt dit concept uitgewerkt. Allereerst worden de wijkschouwrondte, de regiegroepen en uitvoeringsteams beschreven, waarna een conceptvoorstel wordt beschreven om de participatie onder bewoners te verhogen en de onderlinge samenhang tussen de bewoners, het uitvoeringsteam en de regiegroep te versterken.

5.2 ORGANISATIE

De wijkschouwrondte

Op dit moment wordt in Dordrecht een aantal keer per jaar een wijkschouwrondte in verschillende buurten georganiseerd. Onder leiding van professionals bekijken en bespreken de bewoners de leefomgeving en openbare ruimte in de wijk. Hierbij wordt gelet op verbeterpunten, wensen, ideeën, gebreken en ergernissen in het totaalbeeld van de inrichting. Na de wijkschouw wordt geprobeerd om gezamenlijk de punten, die tijdens de wijkschouw opgenoemd zijn, tot uitvoering te brengen.

De regiegroep

Binnen Dordrecht bestaan 4 regiegroepen verantwoordelijk voor 11 wijken. 1 Regiegroep

voor de wijken Binnenstad, Noordflank, Reeland en Staart. 1 Regiegroep voor de wijken Oud Krispijn en Nieuw Krispijn. 1 Regiegroep voor Wielwijk, Crabbehof en Zuidhoven. 1 Regiegroep voor de wijken Stadspolders, Dubbeldam en Sterrenburg

De regiegroep bestaat uit een aantal bewoners, een professionele ondersteuner en enkele adviseurs, die beschikking hebben over een wijkbudget. Samen beoordelen zij de wensen die bewoners kunnen indienen voor hun wijk. De regiegroep beoordeelt of een wijkwens aan de criteria voor een subsidie voldoet. Hierbij wordt beoordeeld of de wijkwens bijdraagt aan de leefbaarheid, veiligheid of dient voor het maatschappelijk belang van de wijk. Wanneer een wijkwens aan deze criteria voldoet kan het team besluiten om vanuit het wijkbudget een bepaald bedrag beschikbaar te stellen ter subsidie van de wijkwens. Maar het besluit van de regiegroep wordt eerst besproken met de gebiedsmanager, die bijna nooit van dat besluit afwijkt. Met de aanstelling van regiegroepen krijgen bewoners zeggenschap over waar het geld van de wijkwensen aan besteed wordt.

Het uitvoeringsteam

In de drie aandachtswijken Nieuw Krispijn, Wielwijk en Crabbehof zijn behalve de regiegroepen ook drie uitvoeringsteams opgezet. Deze teams bestaan uit professionals van de gemeente en corporaties en hebben als doel de leefbaarheid de komende jaren op niveau te houden en waar nodig te verbeteren. De belangrijkste aandachtspunten hierbij zijn: groen, verharding, verlichting en zwerfafval. Om dit te bewerkstelligen kan het team altijd externen betrekken zoals de politie en afdeling toezicht. Maar om precies te weten wat er in de wijk speelt en wat er verbeterd moet worden zou het uitvoeringsteam graag in nauwer contact staan met de bewoners.

In de aandachtswijken wil de gemeente Dordrecht de wijkschouw, de regiegroepen en uitvoeringsteams met elkaar verbinden, zodat er meer samenhang in de wijk zal ontstaan en iedereen bewust wordt van wat er leeft en speelt in de wijk. Wanneer dit concept een succes blijkt te zijn kan de wijkschouw als participatie instrument overgeheveld worden naar de andere wijken binnen Dordrecht. In het volgende hoofdstuk zal dit idee uitgewerkt worden.

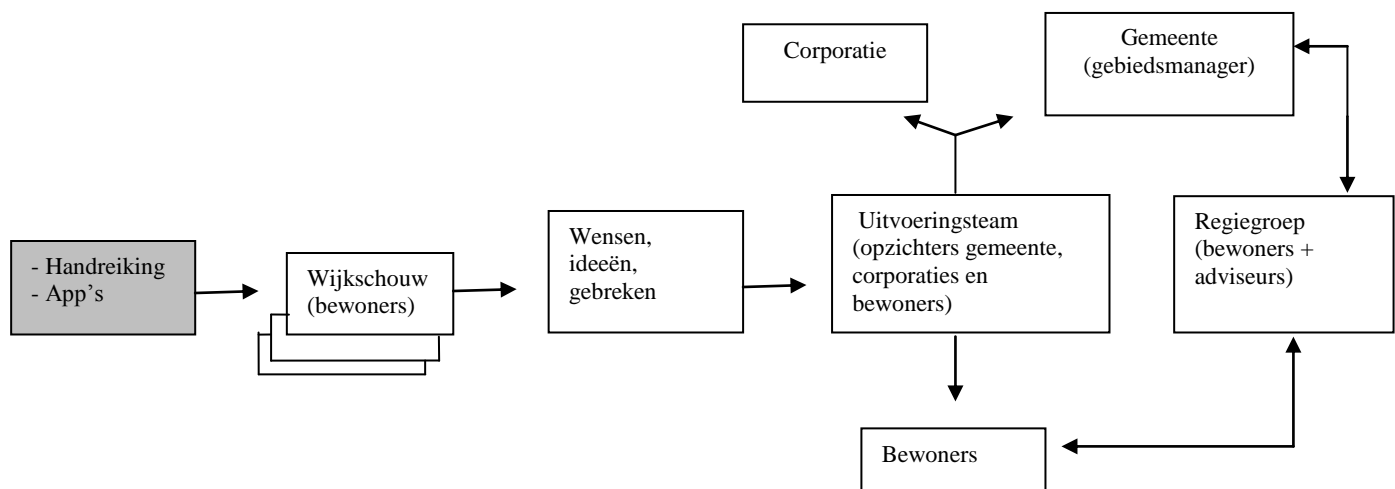
5.3 CONCEPT VOORSTEL

Naast de ambitie om onderlinge samenhang en betrokkenheid in de wijken van Dordrecht te verhogen, streeft de gemeente ook naar zelfredzaamheid en zelfwerkzaamheid onder de bewoners. Daarom wil de gemeente niet alleen de wijkschouw aan de uitvoeringsteams en regiegroepen koppelen, maar ook de verantwoordelijkheid voor de wijkschouw door middel van professionele ondersteuning bij de bewoners leggen. In

plaats dat de wijkschouw onder leiding van professionals blijft, zal in de toekomst de wijkschouw georganiseerd moeten worden door de bewoners.

De ambitie is om de wijkschouw structureel te benutten voor burgerparticipatie bij zwerfafval. Burgers worden gestimuleerd om zelfstandig de buurt te analyseren, de (zwerfafval)problematiek in kaart te brengen en waar mogelijk de problematiek zelf aan te pakken.

Doordat de professionals niet meer betrokken zullen zijn bij de uitvoering van de wijkschouw, bestaat het gevaar dat de dialoog tussen de gemeente, corporaties en bewoners zal verdwijnen. Waardoor kennis over wat er in de wijk speelt bij de gemeente en corporaties verloren gaat. Het is daarom van belang om de dialoog voort te zetten, daarom wordt de wijkschouwrunde gekoppeld aan de uitvoeringsteams en regiegroepen. Aan de hand van schema 1 wordt uitgelegd hoe dit in de praktijk uitgewerkt kan worden.

Schema 1.

Uitwerking van de wijkschouw

Allereerst zal de gemeente een handreiking moeten opstellen, die de bewoners ondersteuning biedt bij het zelfstandig organiseren van de wijkschouw. Hierin staat de nodige informatie over de wijkschouwrondes, de punten waar de bewoners op moeten letten, maar ook zal de communicatie met uitvoeringsteams en regiegroepen beschreven worden. Daarnaast zal een registratie instrument aangeschaft of ontwikkeld moeten worden. Het instrument is ondersteunend tijdens de wijkschouw en zorgt ervoor dat de bewoners de aangetroffen gebreken gemakkelijk in kaart kunnen brengen, gedacht kan

worden aan een smartphone met een speciale app die de coördinaten van de locatie registreert wanneer een foto wordt gemaakt of aan een camera met GPS functie. Een mogelijke app zou de “buurtschouw” zijn, ontwikkeld door de makers van verbeter de buurt.

Tijdens de wijkschouw zullen de bewoners zelfstandig door de wijk lopen en daarbij letten zij net als voorheen op het totaal beeld van de openbare ruimte. De volgende punten krijgen hierbij de aandacht: veiligheid, overlast, zwerfafval, verlichting en parkeerproblemen. Aandachtspunten zoals scheve paaltjes en verkeerd liggende stoeptegels krijgen geen aandacht tijdens de wijkschouw, deze punten kunnen namelijk vermeld worden via de wijklijnmelding.

Van de verbeterpunten en gebreken worden foto's gemaakt. Daarnaast wordt door middel van een meetinstrument (zie bijlage 1) genoteerd wat mankeert, of het een structureel probleem is of een incidenteel probleem, wat voor oplossing zij voor het probleem zien, waar het probleem zich voordoet en wie daar verantwoordelijk voor zou moeten zijn. Wanneer de hele buurt is geanalyseerd en de ideeën, wensen en gebreken geformuleerd zijn, eindigt de wijkschouw. Omdat tijdens de wijkschouw zwerfafval vaak als groot probleem wordt gezien, kan tijdens de ronde iedereen een afvalzak en prikker aangereikt krijgen zodat zij onderweg het zwerfafval opruimen en daarmee de leefbaarheid van de wijk verbeteren.

Uit de wijkschouw komt naar voren welke gebreken en problemen er in de wijk te vinden zijn, maar ook wat voor ideeën en wensen bewoners voor de wijk hebben. Kort na de wijkschouw bespreken de bewoners daarom alle punten met het uitvoeringsteam. Hierbij dienen de foto's, de informatie over de locatie en het meetinstrument als ondersteuning. Tijdens dit gesprek wordt besproken welke punten daadwerkelijk aangepakt moeten worden en wie daarvoor verantwoordelijk zal zijn. Het uitvoeringsteam beslist samen met de bewoners of zij het probleem zelfstandig aan kunnen pakken, of dat het een taak van de gemeente of corporatie is. Het uitvoeringsteam heeft hierbij een sturende rol.

Wanneer een punt niet door de bewoners zelf opgepakt kan worden en de gemeente en corporatie het eveneens niet aanpakken, kunnen de bewoners contact opnemen met de regiegroep. Deze groep bepaalt over subsidies voor wijkwensen en zal geld vrij maken als zij denken dat het idee of de aanpak van een probleem daadwerkelijk de leefbaarheid van de wijk verbetert.

5.4 AANPAK IN DE PRAKTIJK

Voor een succesvol concept zal allereerst een pilot van een half jaar binnen een bestaande pilot plaatsvinden. Voordat de pilot van start kan gaan, zal de precieze

werkwijze voor de wijkschouw bepaald moeten worden. Dit geldt ook voor de middelen die ter beschikking moeten worden gesteld. Wanneer dit tot een besluit leidt kan de pilot gestart worden, hierbij moet gelet worden op de volgende punten:

- Hoe kan de wijkschouw het beste gecoördineerd en georganiseerd worden?
- Met welke frequentie zal de wijkschouw het beste kunnen plaatsvinden?
- Welk registratiesysteem werkt het best?
- Op welke manier kunnen de bewoners de problemen het best noteren? (hierbij kan gekozen worden uit een checklist zoals in bijlage 1, waarbij veel ruimte is voor eigen beoordeling. Maar ook kan gedacht worden om het probleem aan de hand van een schaal te beoordelen, hierbij moet rekening worden gehouden dat de bewoners dan vrijwel alle straten zullen moeten beoordelen)

Nadat de pilot een half jaar gedraaid heeft, zal de evaluatie plaats vinden, hierbij moet op bovenstaande punten gelet worden, maar ook zal het gemiddelde aantal participanten en de mening van de participanten over de pilot in ogenschouw moeten worden genomen.

Bij een geslaagde pilot kan het concept breder worden getrokken naar alle twee de aandachtswijken, en eventueel ook naar andere wijken. Als het concept ook in de andere wijken wordt ingevoerd, zal de wijkschouw gefaciliteerd worden door de regiegroep. Voor deze wijken bestaat namelijk geen uitvoeringsteam.

6 ■ Vervolg

6.1 TERUGKOPPELING NAAR STAKEHOLDERS

De werkgroep heeft aangegeven een grote voorkeur te hebben om de actiegerichte ideeën in deze handreiking eerst uit te werken alvorens voor te leggen aan de stakeholders van de problematiek in Dordrecht. Derhalve zal dit document in een aantal sessies met de werkgroep worden uitgewerkt en afgerond tot een document wat rijp is voor terugkoppeling naar de stakeholders. Gedurende dit proces wordt duidelijk wie precies de stakeholders zijn. In ieder geval zullen de volgende personen/organisaties uitgenodigd worden:

- gemeente Dordrecht
- NMC Weizigt
- Gebiedsmanagers gebieden West, Centrum en Oost
- Reinigingsdienst

Mogelijk worden ook andere organisaties betrokken zoals corporaties en scholen, evenals bewonersorganisaties.

6.2 PLANNING

De doorlooptijd van deze opgave is relatief kort. In de onderstaande tabel is een (indicatieve) tijdsplanning weergegeven ten behoeve van de uitvoering van bovengenoemde projecten:

Week 8 t/m 10:	Afronding product: 'Handreiking voor effectieve burgerparticipatie zwerfafval'.
Week 10:	Bespreking handreiking met werkgroep
Week 13/14:	Bespreking handreiking met stakeholders
Week 14 t/m 15:	Afronding/aanpassing 'Handreiking voor effectieve burgerparticipatie zwerfafval'

BIJLAGE 1: Communicatie over de wijkschouw

Om de bewoners te motiveren om zelfstandig de wijkschouw te organiseren, zullen er minstens 2 bijeenkomsten moeten plaats vinden met hen. In de eerste startbijeenkomst zal het vernieuwde concept van de wijkschouw geïntroduceerd worden. Hierbij zal uitgedragen moeten worden dat de bewoners met deze bijeenkomst ook nog invloed hebben op de organisatie van de vernieuwde wijkschouw. Het doel van de bijeenkomst is om draagvlak te creëren bij de bewoners om zelfstandig de wijkschouw te organiseren. In de tweede bijeenkomst zal terugkoppeling van de vorige bijeenkomst plaatsvinden. De elementen die door de bewoners zijn aangedragen, worden besproken. Hierbij wordt uitgelegd waarom bepaalde elementen wel zijn toegevoegd en andere niet. Het doel van deze bijeenkomst is dat bewoners snappen hoe de definitieve vernieuwde wijkschouw werkt en dat zij worden aangezet om de organisatie op zich te nemen.

Fase 0:

Voordat de eerste bijeenkomst kan plaatsvinden, moeten de bewoners benaderd worden. Bewoners zullen besluiten de bijeenkomst bij te wonen wanneer zij zich geraakt of geprikkeld voelen door de uitnodiging. Hier moet daarom de nodige tijd in worden gestoken. Via verschillende kanalen kunnen bewoners benaderd worden. Gedacht kan worden aan een bericht in de wijkkrant of op de wijkwebsite, maar ook kan gedacht worden aan een persoonlijke uitnodiging. Een artikel in de wijkkrant of op de wijkwebsite plaatsen is anoniemer dan een persoonlijke uitnodiging, bewoners zullen zich eerder aangesproken voelen wanneer zij persoonlijk benaderd worden. Daarom wordt aangeraden om via de persoonlijke uitnodiging bewoners te prikkelen. Deze uitnodiging zal worden verspreid onder de bewoners van de wijk waarin de wijkschouw zal plaatsvinden. In de uitnodiging is het allereerst belangrijk om op enthousiaste toon de bewoners aan te spreken. Wanneer een uitnodiging enthousiasme uitstraalt, worden de bewoners vanzelf ook enthousiaster om de bijeenkomst bij te wonen. Daarnaast is het belangrijk dat bewoners geprikkeld worden, dit kan door het stellen van een aantal open vragen die ervoor zorgen dat bewoners na gaan denken over burgerparticipatie en de wijkschouw. De vragen moeten zo geformuleerd worden dat de bewoners een mening vormen en zin krijgen om hun mening te laten horen. De vragen moeten nieuwsgierigheid bij de bewoners opwekken waardoor zij geïnteresseerd raken in deelname aan de bijeenkomst.

De bijeenkomst

Aandachtspunten voor de bijeenkomsten:

- Hanteer een positieve benadering bij het uitleggen van het nieuwe concept
- Spreek vertrouwen en waardering uit naar de bewoners
- Maak de wijkschouw aantrekkelijk door de voordelen van de nieuwe wijkschouw te benoemen.
- Benadruk dat de gemeente en corporaties betrokken blijven
- Luister goed naar de mening en ideeën van de bewoners
- Terugkoppeling van de suggesties
- Toon blij van waardering

- 1) Allereerst zal het concept aan de hand van een duidelijk schema uitgelegd moeten worden. Het is hierbij de kunst om de reden van de verandering positief te formuleren. Er kan beredeneerd worden vanuit de gedachte dat er vanuit de wijk vraag naar was zodat het lijkt alsof het niet van bovenaf wordt opgelegd. Geef vooral **niet** aan dat het in het kader van bezuinigingen is, of dat het is omdat de gemeente vindt dat de burger te weinig verantwoordelijkheid neemt over de wijk. Dit leidt hoogstwaarschijnlijk tot het ongewenste effect dat bewoners zich ondergewaardeerd voelen, wat uiteindelijk tot gevolg heeft dat zij zich niet meer in willen zetten voor de wijkschouw.

Een positief geformuleerde reden voor de verandering is: het gehoor geven aan de wens van de uitvoeringsteams om in nauw contact met de bewoners te staan, zodat zij meer inzicht krijgen in wat er onder de bewoners speelt en zij hierop zo goed mogelijk kunnen anticiperen. Daarbij kan als bijkomende reden vermeld worden dat de uitvoeringsteams en regiegroepen dicht op de wijk zitten en daardoor makkelijk beslissingen kunnen nemen, waardoor punten in de wijk sneller aangepakt kunnen worden. Een ander bijkomend voordeel is dat bewoners meer inzicht zullen krijgen in de diensten van de uitvoeringsteams en regiegroepen, en dat zij beter inzicht krijgen in wat er daadwerkelijk op het gebied van leefbaarheid wordt bewerkstelligd. Op deze manier wordt op een positieve manier beredeneerd waarom gekozen is voor het concept van de wijkschouw waarbij de bewoners de organisatie in handen krijgen.

- 2) Belangrijk is dat tijdens het gesprek vertrouwen en waardering wordt uitgesproken. Geef bijvoorbeeld aan dat ondanks dat er geen professionals meer mee zullen lopen, de gemeente er op vertrouwt dat de bewoners met ondersteuning van de handreiking en de app weten waar ze op moeten letten en daarbij goed kunnen aangeven welke aandachtspunten er zijn wat betreft de inrichting van de openbare ruimte. Spreek waardering uit, door bijvoorbeeld aan te geven dat de gemeente de visie van de bewoners heel belangrijk vindt en dat de bewoners tot nu toe altijd erg goed wisten aan te geven wat waaraan mankeerde.
- 3) Door de voordelen voor de bewoners van de verandering van de wijkschouw te benoemen, krijgen de bewoners een positiever gevoel bij de vernieuwde wijkschouw. Hierbij kan gedacht worden aan de volgende voordelen:

Voordelen van de nieuwe organisatie van de wijkschouw:

- Contact tussen de bewoners, het uitvoeringsteam en de regiegroep; waardoor de bewoners beter inzicht krijgen in wat er aan de leefbaarheid van de wijk wordt gedaan en de wijkorganen beter inzicht krijgen in wat er nog aan de wijk moet worden gedaan.
- Intensiever contact tussen bewoners
- De visie van de bewoners op de wijk komt beter tot zijn recht, zij worden niet meer beïnvloed door de professionals.
- Toegankelijkheid van subsidieaanvragen; de informatie vanuit de app komt direct binnen bij de regiegroep waardoor bij een aanvraag voor subsidie minder rompslomp nodig zal zijn.
- App die het mogelijk maakt om op flexibele tijden de wijkschouw te lopen

- 4) Vermeden moet worden dat de bewoners het gevoel krijgen dat de gemeente en corporaties niet meer betrokken zullen zijn, waardoor de aandachtspunten minder snel opgepakt zullen worden. Daarom is het belangrijk dat benadrukt wordt dat de uitvoeringsteams bestaan uit opzichters van de gemeente en corporaties, waardoor de gemeente en corporaties betrokken blijven bij de wijkschouw en de aandachtspunten ook echt opgepakt zullen worden. Daarnaast kan benadrukt worden dat door middel van de app, de informatie bij de juiste dienst van de gemeente en corporatie terecht komt en dat die dienst tevens verantwoordelijkheid zal nemen om daadwerkelijk iets te doen met de ontvangen informatie. Waar het de taak van de gemeente of corporatie is om een aandachtspunt aan te pakken, zal dit door hen opgepakt worden. Hiervoor zal bij de gemeente en corporatie een trekker worden aangesteld. De wijkschouw zal daarom zijn kracht behouden.

- 5) De gemeente zal tijdens het gesprek niet alleen zelf het woord moeten hebben, het is belangrijk dat ook naar de mening van de bewoners wordt geluisterd. Belangrijk is dat zij het gevoel hebben dat zij nog invloed hebben op de organisatie van de wijkschouw. Daarom zal er ruimte moeten zijn voor vragen, suggesties en opmerkingen van de bewoners.
- 6) In de tweede bijeenkomst zal de terugkoppeling van de suggesties moeten plaatsvinden. Door middel van alle belangrijke suggesties te hernoemen, laat de gemeente zien dat zij daadwerkelijk nagedacht heeft over de suggesties, waarmee een grote mate aan begrip wordt gecreëerd. De bewoners moeten zich gehoord voelen, daarom zal op een positieve manier beargumenteerd worden waarom bepaalde suggesties wel zijn doorgevoerd en waarom andere suggesties niet zijn doorgevoerd.
- 7) Laat blijken dat de gemeente de inzet van alle bewoners waardeert en dat de input vanuit de wijkschouw zeer belangrijk is voor de gemeente. Bedankt daarnaast voor alle input en suggesties tijdens het overleg en geef daarbij aan dat de gemeente gaat kijken of en hoe de suggesties binnen het concept gepast kunnen worden.

Bijlage 2: Participatie handreiking voor de wijkschouw

1. INLEIDING

De gemeente Dordrecht heeft de ambitie om de onderlinge samenhang en betrokkenheid in de wijken te verhogen, daarnaast streeft de gemeente ook naar zelfredzaamheid en zelfwerkzaamheid onder de bewoners. Daarom is het initiatief genomen om de wijkschouw in handen van de burgers te leggen en deze te koppelen aan het uitvoeringsteam en de regiegroep. Gevolg hiervan is dat de professionals niet meer mee zullen lopen tijdens de wijkschouw. Het is de bedoeling dat jullie als bewoners tijdens de wijkschouw gezamenlijk knelpunten aangeven, waardering uitspreken en suggesties doen ter verbetering. Deze punten zullen later besproken worden met het uitvoeringsteam en wellicht de regiegroep.

De buitenruimte zal op basis van vastgestelde schouwpunten onderzocht worden, wat betekent dat tijdens de schouw alleen op die punten gelet moet worden. Deze punten zullen geregistreerd worden door middel van een meetinstrument. Tevens wordt de groep voorzien van een mobiele app waarmee de locatie gefotografeerd en opgeslagen wordt. Daarnaast wordt een prikker en vuilniszak aan iedereen meegegeven, zodat zwerfafval meteen opgeruimd kan worden tijdens de wijkschouw. Van te voren zal dan wel een foto van het afval gemaakt moeten worden, want mocht de plek een hotspot (een plek waar altijd veel afval ligt) zijn, dan kan er een permanente oplossing voor worden bedacht.

2. ORGANISATIE

Bewoners zorgen zelf voor de organisatie van de wijkschouw. Minimaal 2 keer per jaar wordt de wijkschouw gelopen en van te voren wordt hier een geschikte tijd en datum voor geprikt. Een makkelijke manier om dit te regelen is door een community op een social netwerksite te openen of door gebruik te maken van datumprikker.nl. Ook zal de buurt waarin de wijkschouw zal plaatsvinden afgebakend moeten worden. Daarbij zal tevens een verzamelpunt bepaald moeten worden, dit zal een centrale plek moeten zijn. Als de data en de verzamelpunten bekend zijn, is het mogelijk om de gegevens op de website van de specifieke wijk te plaatsen, zodat meer bewoners er weet van krijgen. Tevens zal van te voren een route moeten worden uitgestippeld.

3. MEETINSTRUMENT

Tijdens de wijkschouw worden, door middel van een onderstaand formulier, alle punten geregistreerd. In het meetinstrument wordt onderscheid gemaakt in vijf verschillende thema's, namelijk:

- Openbaar groen en water;
- Parkeren en verharding;
- Straatmeubilair en verlichting;
- Overlast en veiligheid;
- Zwerfafval en bijplaatsingen

Aandachtspunten moeten genoteerd worden onder het bijbehorende thema. Welk aandachtspunt onder welk thema valt, staat uitvoerig beschreven onder het kopje aandachtspunten. Ook zal de locatie van het aandachtspunt moeten worden genoteerd. Hierbij kan gedacht worden aan het noteren van de straatnaam en het dichtstbijzijnde huisnummer. Daarna zal het probleem een nummer krijgen en wordt er een toelichting van het probleem gegeven. Tevens moet nagedacht worden over een oplossing voor het probleem, deze zal aangedragen worden in de kolom oplossing. Als laatst moet genoteerd worden wie verantwoordelijk voor de oplossing kan zijn.

Het ingevulde formulier zal tijdens het bespreken van de wijkschouw ter ondersteuning dienen van de dialoog en de genomen foto.

4. ONDERSTEUNENDE APP

Omdat geen informatie verloren mag gaan tijdens de wijkschouw, worden de participanten ondersteund door een mobiele app. Met deze app kunnen foto's gemaakt worden van de locaties waar iets aan opgemerkt is. Tegelijkertijd worden alle gegevens van de locatie opgeslagen, waarna op een kaart wordt aangegeven waar alle verbeterpunten liggen. Zo kan goed weergegeven worden waar en wat voor problemen zich voordoen. Hierdoor komen de oorzaken eerder aan het licht en zijn oplossingen makkelijker gevonden. Deze app kan iedereen met een smartphone gratis downloaden en alle informatie die geregistreerd wordt, komt gelijk bij de gemeente binnen. Ook andere bewoners kunnen alle gegevens opvragen.

5. BESPREKING MET HET UITVOERINGSTEAM

Na de wijkschouw worden de bevindingen besproken met het uitvoersteam. Dit team bestaat uit professionals van de gemeente en corporaties en heeft als doel de leefbaarheid op niveau te houden en waar nodig te verbeteren. De belangrijkste aandachtspunten hierbij zijn: groen, verharding, verlichting en zwerfafval. Om dit te

bewerkstelligen kan het team altijd externen betrekken zoals de politie en afdeling toezicht. Maar om precies te weten wat er in de wijk speelt en wat er verbeterd moet worden, wil het uitvoeringsteam graag in nauwer contact staan met de bewoners. Daarom is besloten om de wijkschouw aan het uitvoeringsteam te koppelen. De bevindingen van de wijkschouw zullen aan de hand van het meetinstrument en de ondersteunende foto's besproken worden. Het uitvoeringsteam bepaalt samen met de bewoners welke punten daadwerkelijk opgepakt moeten worden. Wanneer bepaald is dat een punt wordt opgepakt, wordt besloten wie daarvoor verantwoordelijk is. Besloten kan worden om de bewoners hier verantwoordelijk voor te stellen, of dat de gemeente of corporatie hiervoor verantwoordelijk moet zijn.

6. ZELF OPPAKKEN

Wanneer de bewoners samen met het uitvoeringsteam besluiten dat een verbeterpunt door de bewoners zelf opgepakt kan worden, is het ook echt de bedoeling dat dit wordt opgepakt. Besloten zal worden wie en wanneer het punt gaan aanpakken, waarna actie ondernomen zal worden. Als specifieke materialen nodig zijn, kan besproken worden of de gemeente deze materialen faciliteert. Een andere situatie doet zich voor wanneer een bewoner zijn tuin bijvoorbeeld niet netjes onderhoudt, die specifieke bewoner zal dan een brief van de gemeente of corporatie ontvangen waarin hij/ zij vriendelijk wordt verzocht om bijvoorbeeld het overhangende groen af te knippen. Hiervoor zal de specifieke bewoner actie ondernemen en niet de bewoners van de wijkschouw.

7. BESPREKING MET DE REGIEGROEP

Wanneer een punt blijft liggen waarvan de bewoners vinden dat het toch opgepakt moet worden en zij hier zelf niet mee aan de slag kunnen, kan men met het punt naar de regiegroep gaan. De regiegroep bestaat uit een aantal bewoners, adviseurs en een professionele ondersteuner en beschikt over een wijkbudget. Samen beoordelen zij de wensen die bewoners kunnen indienen voor hun wijk. De regiegroep beoordeelt of een wijkwens aan de criteria voor een subsidie voldoet. Hierbij wordt beoordeeld of de wijkwens bijdraagt aan de leefbaarheid, veiligheid of dient voor het maatschappelijk belang van de wijk. Wanneer een wijkwens aan deze criteria voldoet kan het team besluiten om vanuit het wijkbudget een bepaald bedrag beschikbaar te stellen ter subsidie van de wijkwens. Maar het besluit van de regiegroep wordt eerst besproken met de gebiedsmanager, die bijna nooit van dat besluit afwijkt. Met de aanstelling van regiegroepen krijgen bewoners dus zeggenschap over waar het geld van de wijkwensen aan besteed wordt. De punten die uit de wijkschouw naar voren komen maar die niet zullen worden opgepakt naar aanleiding van het overleg met het uitvoeringsteam, kunnen wellicht in aanmerking komen voor een subsidie van de regiegroep, waardoor het punt uiteindelijk toch opgepakt.

8. FORMULIER ALS MEETINSTRUMENT

Wijk: Datum:					
	Locatie	Aandachtspunten (nr.) en toelichting		Oplossing	Verantwoordelijkheid 1)
I Openbaar groen en water					
II Parkeren en verharding					

III Straat- meubilair en verlichting					
IV Overlast en veiligheid					

V Zwerfafval/ bijplaatsingen					

1) Keuze uit: gemeente, corporaties, bewoners of ondernemers

9. THEMA'S EN AANDACHTSPUNTEN

I *Openbaar groen en water*

1. Ontbreken voldoende openbaar groen
2. Onaantrekkelijk ingericht openbaar groen
3. Slecht onderhouden openbaar groen incidenteel
4. Slecht onderhouden openbaar groen structureel
5. Onkruidgroei in heestervakken
6. Onaantrekkelijke waterpartij
7. Slecht onderhouden waterpartij incidenteel
8. Slecht onderhouden waterpartij structureel

II *Parkeren en verharding*

1. Foutief geparkeerde auto's
2. Te grote parkeerdruk
3. Slecht onderhouden parkeerplaatsen
4. Slecht onderhouden bestrating
5. Onkruidgroei op verharding

III *Straatmeubilair en verlichting*

1. Technische staat van straatmeubilair
2. Ontbreken van straatmeubilair
3. Graffiti op straatmeubilair
4. Te volle prullenbakken
5. Te donkere omgeving
6. Kappote straatlantaarns

IV *Overlast en veiligheid*

1. Hangjongeren
2. Drugshandel
3. Vandalisme
4. Graffiti op muur
5. Ongedierte
6. Hondenpoep op verharding/ gazon
7. Slecht onderhouden voortuinen
8. Overhangend groen
9. Onveilige verkeerssituatie
10. Onveilige (onoverzichtelijke) plekken

V *Zwerfafval en bijplaatsing*

1. Zwerfafval in beplanting incidenteel
2. Zwerfafval in beplanting structureel
3. Zwerfafval op verharding incidenteel
4. Zwerfafval op verharding structureel
5. Grofvuil op verharding
6. Grofvuil in de bosjes
7. Grofvuil bij containers
8. Bijplaatsing bij containers incidenteel
9. Bijplaatsing bij containers structureel

